

## HIZTEGI BATUA

*arbitrario - arlotetu*<sup>1</sup>

- arbitrario**  
**arbitrariotasun**  
**arbola**      **arbola-ipurdi**  
**arboladi**  
**arbolape iz.**  
**arbolazain**  
**arbolazaintza**  
**arbolipurdi\* e. arbola-ipurdi.**  
**arbuigarri**  
**arbuirazi, arbuiraz, arbuirazten. dio ad.**  
**arbuia, arbuia, arbuia. du ad.**  
**arbuiazaile**  
**arbuio**  
**ardagai**  
**ardai\* e. ardagai.**  
**ardai\* e. arradail.**  
**ardaila iz. Gip. 1 'berriketa, sesioa'. 2 'iskanbila, zarata, pertsonak sortua'.**  
**ardanaska**  
**ardandegi**  
**ardanetxe iz. Bizk. Zah. 'ardandegia'.**  
**ardangela**  
**ardankoi izond. Jas. 'ardoalea'.**  
**ardantza\* e. ardantze.**  
**ardantzale izond. Bizk. Zah. 'ardoalea'.**  
**ardantze iz. 'mahastia'.**  
**ardao\* e. ardo.**  
**ardazketa**  
**ardatz**      **ardatzean (ari, egin,...)**  
**ardatzu, ardatz/ardatzu, ardatzen. da/du ad.: eztabaida argudio bakar baten inguruan ardatzu zen.**  
**ardazle**  
**ardi 1 iz. (abere xehea): ardi errebelatua; ardi galdua.**  
**ardi-azienda**  
**ardi(-)esne**  
**ardi(-)gazta**  
**ardi-ile 'artilea'.**

<sup>1</sup> Arau honek osatu eta eguneratu egiten du 46. Arauan argitaratutako Hiztegi Batuko zerrenda, *arbitrario - arlotetu* tarteko hitzei dagokienez. Arau berria da, beraz, kontuan hartzekoa.

- ardi(-)larru**  
**ardi-mihi** *Ipar.* 'Pentzetako belarra' (*Valerianella olitoria*).  
**ardi(-)txakur**  
**ardi 2** iz. *Bizk.* 'arkakusoa, kukusoa'.  
**ardi-belar** 'arkakuso-plantaina'.  
**ardi 3** iz. 'itsaso nahasiko zuriunea'.  
**ardiantxa** iz. *Ipar. Zah. g.er.* 'urtebeteko arkumea'.  
**ardidi\*** e. **artalde**.  
**ardietsi\*** e. **erdietsi**.  
**ardiketa** adlag. 'ardiak zaintzen'.  
**ardiki** iz. 'ardi-okela'.  
**ardikoi** izond. *Jas.* 'ardi-jalea': *zakur ardikoiak*.  
**ardit**  
**arditegi** iz. 'artegia'.  
**ardo**  
     **ardo beltz**  
     **ardo gorri**  
     **ardo gozo**  
     **ardo zuri**  
**ardogile**  
**ardogintza**  
**ardoketa** 1 iz. 'ardo-kopurua'. 2 adlag. 'ardo bila'.  
     **ardoketan**  
     **ardoketara**  
**ardoketari** iz. 'ardoa banatzen duena'.  
**ardoki\*** e. **artegi**.  
**ardora** iz. 'arrain-sardak sortzen duen argitasuna'.  
     **ardoran ibili** 'ardora kontuan hartuz arrantzan egin'.  
**ardore\*** e. **adore**.  
**ardotu**, ardo(tu), ardotzen. *dal/du* ad. 'ardo bihurtu': *Jesusek ura ardotu zuen*.  
**ardotegi** iz. 'ardandegia'.  
**ardoziale**  
**ardozialekeria**  
**ardozaletu**, ardoziale(tu), ardozaletzen. *dal/du* ad.  
**ardura 1** iz. 'axola, arreta'.  
     **ardura hartu**  
     **ardura izan** 'axola izan'.  
     **ardurazko** izlag. 'garrantzizkoa'.  
**ardura 2** adlag. *Ipar.* 'maiz'.  
     **ardurako** izlag. 'ohikoa'.  
     **arduran** adlag. *g.er.* 'ardura, maiz'.  
     **ardurazko** izlag. h. **ohiko**.  
     **ardurenean** adlag. 'gehienetan'.  
     **ardurenik** adlag. 'maizenik'.  
**arduradun**  
**arduragabe** izond.  
     **arduragabeko** izlag. *Bizk.* 'arduragabea'.  
**arduragabekeria**  
**arduragabetasun**  
**arduragabetu**, arduragabe(tu), arduragabetzen. *dal/du* ad.  
**arduragarri** izond.: *onak eta arduragarriak ditugu sineskizun horiek*.  
**arduraki\*** e. **ardura, maiz**.  
**arduralaritza\*** e. **administrazio**.  
**arduraldi**  
**ardurape**  
     **ardurapean**  
     **ardurapeko**

ardurapen\* e. **ardura**.

**arduratsu**

**arduratu**, ardura(tu), arduratzen. *da/du* ad.

**are 1**

**are... -ago**

**are ere:** *nafarrek eta are ere Iparraldeko euskaldunek esaten dute.*

**are gehiago**

**are gutxiago**

**are 2** iz. (laborantza tresna).

**are 3\*** e. **bare**.

**area** iz. (neurria).

**areago**

**areagotu**, areago(tu), areagotzen. *da/du* ad.

**arean**

**arean-arean** 'apurka-apurka'.

**arean bai** 'zerbait, apur bat'.

**arean ere** 'izan ere'.

**arean ez** 'deus ez'.

**areatu\*** e. **aratu 2**.

**are eta... -ago** 'are... -ago'.

**are eta gehiago** 'are gehiago'.

**arerio**

**areriotasun**

**areriotu**, arerio(tu), areriotzen. *da/du* ad. *Bizk.* 'etsaitu'.

**arestian**

**arestiko** izlag.

**areto** iz.: *areto girotua*.

**areto(-)futbol**

**aretze\*** e. **aratxe**.

**argal**

**argaldu**, argal(du), argaltzen. *da/du* ad.

**argaleria\*** e. **argakeria**.

**argakeria**

**argaltasun**

**argaltxo** izond. *Adkor.* (*argal*-en txikigarria) 'aukeran argalegia'.

**argamasa** 1 iz. 'kareorea'. 2 izond. *Ipar*.

**argazki**

**argazki(-)denda**

**argazki(-)kamera**

**argazki(-)makina**

**argazkigintza**

**argazkilaria**

**argazkilaritza**

**arge\*** e. **eklipse**.

**argentinar** (herritarra).

**argentino\*** e. **argentinar** (edo, *Argentinako*).

**argi**

**argi(-)alba** *g.er.* 'egusentia'.

**argia** amatatu

**argia** hila

**argia** itzali

**argia** piztu

**argi-belar** 'alpapa, luzerna'.

**argi-egile** izond.: *zeruko izar argi-egileak*.

**argi egin:** *itsuei argi egiteko*.

**argi-emaile** izond. 'argi-egilea'.

**argi eman** 'argi egin'.

**argi(-)errainu** 'argi-izpia'.  
**argi eta garbi**  
**argi(-)ezkila** 'egusentiko kanpai-joaldia'.  
**argi(-)giltza** 'etengailua'.  
**argi-haste** *Ipar.* eta *Naf.* 'egusentia'.  
**argi ibili** 'erne, kontuz ibili'.  
**argi-iturri** 1 iz. 'argiaren iturburua; argizagia'. 2 izond. 'orojakile ustekoa'.  
**argi-itzal** iz. 1 'argiantza'. 2 *pl.*: *laikoen egoeran sumatzen diren argi-itzalak*.  
**argi(-)izpi**  
**argi-oilar** *Upupa epops*.  
**argitan** adlag. 1 '(zerbaitek) argi egiten duela': *kandelaren argitan irakurri zuen*. 2 'nabarmen, ikusten dela': *plazan, argitan egiten diren dantzak*.  
**argitan egon**: *argitan daude etxeetako leihoak*.  
**argitara atera** *Sin.* **argitara** ilki.  
**argitara irten**  
**argi-txakur**  
**argi(-)txinta** 'argi-izpia'.  
**argi-urratze** 'egusentia'.  
**argi(-)urte** (luzera-neurria).  
**argi(-)zirrinda** *Ipar.* 'egusentia'.  
**argi(-)zuzi**  
**argiagotu**, **argiago(tu)**, **argiagotzen**. *daldu* ad. 'argiago bihurtu'.  
**argialdi**  
**argiantz**  
**argiarazi**, **argiaraz**, **argiarazten**. *du* ad.  
**argibide**  
**argidun** izond.: *oldar berri eta argiduna*.  
**argidura** iz. *Ipar. g.er.* 'argitasuna'.  
**argigarri** izond. eta iz.  
**argigintza\*** e. **argitzapen**.  
**argigune** iz. 'argia dagoen tokia'.  
**argi-indar\*** e. **argindar**.  
**argikari\*** e. **argizagi**.  
**argiketari**  
**argiki** adlag. 'argiro, argi'.  
**argikor** izond.  
**argimutil** iz. 'kandelaren euskarria'.  
**argindar** iz. 'elektrizitatea'.  
**argiontzi**  
**argiratu**, **argira(tu)**, **argiratzen**. *du* ad. 'ezkutuan zegoena jendartean agertu'.  
**argiro**  
**argitaldari** iz. 1 'argitaratzailea'. 2 'argitaletxea'.  
**argitaldi\*** e. **argitaraldi**.  
**argitaldu\*** e. **argitaratu**.  
**argitaletxe**  
**argitalpen**  
**argitara eman**  
**argitaragabe** izond.: *eskuizkribu argitaragabeak*.  
**argitaraketa\*** e. **argitalpen**; **argitaraldi**.  
**argitaraldi**  
**argitaratu**, **argitara(tu)**, **argitarazten**. *du* ad.: *mila liburutik gora argitaratu da aurten euskaraz*.  
**argitararazi**, **argitararaz**, **argitararazten**. *dio* ad.  
**argitaratzaile**  
**argitaratze**  
**argitarazio\*** e. **argitalpen**.  
**argitasun**  
**argiteria**

**argitsu**

**argitu**, argi(tu), argitzen. I ad. 1 *du* ad. 'argi egin': *eguzkiak argitzen du mundua*. 2 *da* eta *du* ad. 'eguna zabaldu'. 3 *da/du* ad. 'argiago bihurtu'. 4 *du* ad. 'ikusmena bihurtu'. II izond. '(persona) aditu, ikasia'.

**argitzaile** iz. eta izond.

**argitzal\*** e. **argi-itzal**.

**argitzapen**

**argitze** iz. 'egunsentia'.

**argiune** iz. *Sin.* **argialdi**.

**argixka**

**argizagi** iz. *Sin.* **astro**.

**argizari**

**argizaiol** iz. 'bildumena biltzeko ohola, gehienetan landua'.

**argitzapen** iz. 'argiz hornitzea'.

**argiztatu**, argizta, argiztatzen. *du* ad. 'argiz hornitu': *gure auzoko kaleak argiztatu dituzte*.

**argonauta**

**argot**

**argudiatu**, argudia, argudiatzen. *du* ad.

**argudiatze**

**argudio**

**argumentu**

**argurio\*** e. **argudio**.

**arhe\*** e. **are** 2.

**aria** 1 iz. *Mus.*

**aria** 2 iz. 1 *Ipar.* 'karia'. 2 *g.er.* 'harremana, erlazioa, zerikusia'. 3 'arrazoia'.

**aria** 3 iz. *Zub.* 'leinua, arraza'.

**arian** adlag. 'aritz'.

**arian-arian**

**ariarazi**, ariaraz, ariarazten. *du* ad.: *egia da ez gaituztela lanean ariaraziko?*

**aribide**

**aribidean**

**aribideko**

**ariel** iz. 'antzinako zerga'.

**ari** izan, ari, ariko. 1 *da* ad.: *labeari su ematen ari zirenak*. 2 eguraldiaz eta, *du* ad.: *euria, haizea, elurra*

*ari du*.

**ariz-ariz** *Ipar.* *Zah.*

**ariketa**

**arima** iz.: *arima eta gorputz*.

**arima(-)argi** 'argi-txakurra'.

**arima-arimatik** *Bizk.*

**arima herratu**

**arimak egin** *Zah.*: *arimak egin dio* ('hil da').

**arimadun**

**arimagabe** izond.

**arimagabeko** izlag.

**arimakari** iz.: *zenbat arimakari, zenbat bederatziturren dagoen egin gabe!*

**arimazain**

**arimezkila** iz. 'norbait hiltzen denean egiten den joaldia'.

**arin**

**erre-arin**

**jan-arin(ean)**

**arinarazi**, arinaraz, arinarazten. *du* ad.

**arin-arin** iz.

**arindu**, arin(du), arintzen. *da/du* ad.

**arineketa** iz. 'lasterketa'.

**arineketan** adlag.

**aringarri** iz. eta izond.

arinka

arin-arinka

arinkeria

arinki

arintasun

arintxo izond. *Adkor.* 'aukeran arinegia'.

arintzaile

arintze iz.: *zerga-arintze; zigor-arintze.*arinxko izond. eta adlag. *Adkor. Ipar.* eta *Naf.*

ario iz. 'era'.

ariora\* e. *arabera.*ariox\* e. *arauz.*

aristokrata

aristokratiko

aristokrazia

aristoteliko

arimetika

arimetiko

aritu, ari, aritzen, ari(tu)ko. *da* ad.arizale iz. *Zub.* 'aktorea (pastoraletan)'.

arka

arkabuz

arkaiko

arkaingeru\* e. arkanjelu.

arkaismo

arkakarats iz. 'basa-arrosa'.

arkakuso iz. *Sin.* kukuso.arkakuso-plantain *Plantago psyllium.*arkaldu, arkal, arkaltzen. *da* ad. 'arkara jarri': *ardi beltza arkaldu zaigu.*arkamailu\* e. *andura.*arkanbele iz. *Lucanus cervus.*

arkanjelu

arkara adlag. 'ardia (eta ahuntza) arreske': *ardia arkara da.*arkasats iz. *Smilax aspera.* *Sin.* *endalar.*arkatz iz. *Sin.* *lapitz.*arkazia\* e. *akazia.*

arkazte iz. 'bi urte inguruko ardia'.

arkei iz. *Ipar.* eta *Naf.:* *bi txerrikume erosi ditugu, bat ordotsa eta bertzea arkela.*

arkeologia

arkeologiko

arkeologo

arketipo

arkin iz. 'ardi-gorotza'.

arkitekto

arkitektoniko

arkitektura

arkitu\* e. *aurkitu.*arkola iz. *Ipar. g.er.* 'iztupa'.arkondara\* e. *alkandora.*arkorotz iz. *Bizk.* 'ardi-gorotza'.

arku

arku(-)dantza

arkuazpi iz. *Ipar.* 'arkupea'.

arkume

arkumeki iz. 'arkume-okela'.

arkupe

arlantz iz. 'gariaren (eta kideko landareen) bizarra'.

**arlekin** iz.

**arlo**

**arlote**

**arlotekeria**

arloteria\* e. arlotekeria.

**arlotetu**, arlote(tu), arlotetzen. *da* ad. 'arlote bihurtu'.

(Euskaltzaindiak, Miranda Argan, 2003ko maiatzaren 30ean;  
Bilbon, ekainaren 27an eta, Donostian, uztailearen 18an onartua)